

«بنام ایزد دانا»

نام و نام خانوادگی:..... پایه: دوازدهم رشته تحصیلی: انسانی شماره کلاس: نام دبیر:.....
نام درس: علوم و فنون ادبی ۳ تاریخ امتحان: مدت امتحان: ۸۵ دقیقه
شماره دانش آموزی:..... تعداد صفحات: ۴ نمره از: ۲۰ نام طراح:

تاریخ ادبیات (۲) نمره

۱- جاهای خالی را با واژه ی مناسب پر کنید.(۵,۰)

الف) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش نامه ی فارسی پرداخت.....بود.

ب) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تاسیس چاپخانه در زمانآغاز شد.

۲- هر یک از توضیحات بخش (الف) مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه (ب) است؟(۱)

(توجه: در گروه (ب) دو مورد اضافی است.)

الف	ب
الف) از پیشگامان نثر جدید فارسی است. چرند و پرند از آثار اوست ب) فعالیت اصلی اش روزنامه نگاری بود. او سر دبیر روزنامه (مجلس) را برعهده داشت. پ) از معروف ترین نویسندگان و سیاست مداران بزرگ این دوره است <منشآت> مهمترین اثر اوست. ت) تفکرات شخصی او مانع از ان میشود که در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد.	ادیب الملک ایرج میرزا عارف قزوینی دهخدا قائم مقام فراهانی ملک الشعرای بهار

۳- شاخص ترین درون مایه های شعر فارسی در دوران بیداری را بیان کنید.(ذکر دو مورد)(۵,۰)

سبک شناسی (۲) نمره

۴- سروده ی زیر را بخوانید و یک ویژگی فکری، یک ویژگی ادبی و یک ویژگی زبانی ان را بنویسید.(۷۵,۰)

زاشک ویران کنش ان خانه که بیت الحزن است

خانه ای کاو نشود از دست اجانب اباد

۵- هر یک از ویژگی های زیر، مربوط به کدام یک قلمروهای سه گانه ی (زبانی، ادبی، فکری) دوره بیداری (مشروطه) است؟ (۵،۰)
الف) مردم به سرودن قالب های ((مستزاد و چهار پاره)) و تصنیف شعر رغبت بیشتری داشتند.

ب) نگرش شاعران از کلی نگری و ذهنیت گرایي به جزئی نگری و عینیت گرایي تغییر کرد.

۶- همه ی گزینه های زیر به جز.....از موضوعات مورد توجه نویسندگان دوره بیداری است. (۰،۲۵)

۱) حقوق مدنی زنان ۲) توجه به خرافات ۳) طنز سیاسی-اجتماعی ۴) دشمنی با استعمار و استبداد

۷- درستی و نادرستی هریک از عبارات زیر را مشخص کنید. (۰،۵)

الف) در شعر عصر بیداری، به ندرت میتوان واژه ی فرنگی و اصطلاحات انگلیسی و فرانسوی و ترکی یافت.

درست نادرست

ب) شاعرانی مثل ((سید اشرف الدین گیلانی)) و ((عارف قزوینی)) در دوره ی بیداری به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار

روی آورد. درست نادرست

زبان شناسی (۶) نمره

۸- کدام آرایه بارز ادبی در ادبیات زیر دیده میشود؟ به طور کامل مشخص کنید. (۲،۵)

الف) ای نور چشم مستان، در عین انتظارم چنگی حزین و جامی بنواز یا بگردان

ب) از خلاف آمد عادت بطلب کام که من کسب جمعیت از ان زلف پریشان کردم

ج) حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج فکر معقول بفرما گل بی خار کجاست؟

د) درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد، کاد الفقر ان یکون کفرا

ه) غمش در نهان خانه ی دل نشیند به نازی که لیلی به محمل نشیند

۹- در بیت زیر کدام آرایه ادبی دیده میشود و لازمه ی دریافت معنوی و لذت بردن از این آرایه چیست؟ (۰،۵)

شاه ترکان سخن مدعیان میشوند شرمی از مظلومه ی خون سیاوشش باد

فرو رفت و بررفت روز نبرد به ماهی غم خون و برماه، گرد

۱۱- در بیت زیر کدام آرایه بارز است؟ (۰,۲,۵)

بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد

۱- تلمیح ۲- تضمین ۳- مراعات نظیر ۴- جناس

۱۲- آرایه های تناقض، تضاد را به طور کامل در ادبیات زیر نمایش دهید.

الف) نه کمال حسن باشد ترشی و روی شیرینی همه بد مکن که مردم همه نیک خواه داری (۱)

ب) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست (۵, ۰)

موسیقی شعر (۶) نمره

۱۳- وزنهای گروه ((ب)) متعلق به کدام ادبیات گروه ((الف)) می باشد. (توجه از گروه ((ب)) یک مورد اضافی است. (۱)

ب	الف
مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن	۱- حال دل با تو گفتمن هوس است
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن	۲- شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست
فاعلاتن مفاعیلن فعلن	۳- کشتی شکستگانیم، ای باد شرطه برخیز
مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن	۴- زکوی یار میآید نسیم باد نوروزی
مفعولن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن	خبر دل شنفتنم هوس است
	طیب جان خرابم کسی ورای تو نیست
	باشد که باز ببینیم، دیدار اشنارا
	ازین باد ار مددخواهی چراغ دل برافروزی

۱۴- برای بیت زیر کدام وزن ترجیح داده شده است؟ چرا؟ (۵, ۰)

جمعی به تو مشغول و تو غایب ز میانه

ای تیر غمت را دل عشاق نشانه!

ب) مستفعل مستفعل مستفعل مستف

الف) مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعلون

۱۵- جدول زیر را کامل کنید. (۲)

مست تو جاوید در خمار نماند

حسن تو دایم بدین قرار نماند

	پایه های اوایی
	وزن

ناهمسان

همسان

۱۶- تقطیع نمونه های زیر، به صورتی که بین دو هلال تقطیع شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد. (۵، ۰)

ب) درافکندم

الف) گیسوی من

(- - - U)

(- UU -)

۱۷- بیت زیر را تقطیع کرده و اختیارات زبانی (بلند تلفظ کردن ((و)) عطف- حذف همزه- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) را مشخص کنید. (۲) نمره

صراحی می ناب و سفینه ی غزل است

در این زمانه رفیقی که خالی از خلل است

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۱۸- شعر زیر از محمد تقی بهار شاعر دوره ی بیداری است. آن را بخوانید و به سوالات زیر پاسخ دهید.

قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید

من نگویم که مرا از قفس ازاد کنید

چون تماشای گل و لاله شمشاد کنید

یاد از این مرغ گرفتار کنید ای مرغان

برده در باغ و به یاد منش، ازاد کنید

هر که دارد ز شما، مرغ اسیری به قفس

فکر ویران شدن خانه ی صیاد کنید

آشیان من بی چاره اگر سوخت چه باک

ب (مصرع اول بیت سوم را تقطیع هجایی کنید و وزن آنرا بنویسید. (۱)

ج (برای هر یک از آرایه های زیر یک نمونه از شعر بیابید. (۵/۰)

۱- مراعات نظیر

۲- استعاره

۳- این شعر در چه قالبی سروده شده و ردیف را در بیت اول مشخص کنید. (۵, ۰)

۱۹- متن زیر از مقالات علی اکبر دهخدا نویسنده دوره ی بیداری است.

((از همان روزی که دست خط از شاه گرفتند و دیدم که مردم میگویند که حالا دیگر باید وکیل تعیین کرد یک دفعه انگار یک کاسه اب داغ ریختند به سرمن، یک دفعه سی وسه بندم به تکان افتاد. حالا تازه میفهمند که روی صندلی های هیئت رئیسه را پهنای مفاخر ا لدوله پر میکند و چهار تا وکیل حسابی هم که داریم از ناچاری، چار چنگول روی قالی (روماتیسم) میگیرند. حالا تازه میفهمند که شان مقنن از ان بالاتر است که به قانون عمل کند- این ها را مردم تازه میفهمند (که نماینده ها به قانون تصویب شده ی خود عمل نمیکنند.))

الف (دو ویژگی زبانی این نوشته را بیان کنید. (۵, ۰)

ب (شیوه ی بیان این نوشته چگونه است. (۵, ۰)

ج (مهمترین ویژگی یا ((درون مایه)) فکری نوشته بالا چیست؟ (۵, ۰)

موفق باشید.